

घोषणांची झगमग, अंमलबजावणीची अंधारी वाट

भारतातील राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-
२०२० हे देशाच्या शैक्षणिक इतिहासातील
एक महत्वाकांक्षी दस्तऐवज आहे. ह्यातीन
वेळा हजेरी घ्या, तीन भाषा शिकवा,
व्यावसायिक शिक्षण द्या, कौशल्याविकास
कराऱ्ह अशा घोषणांनी भरलेले हे धोरण
प्रथमदर्शनी आकर्षक आणि प्रगतीशील
वाटते. परंतु या घोषणाचा आभास आणि
ख्या अमलबजावणीतील दरी हीच
चितेची बाब ठरते. या धोरणाच्या मुळाशी
जर डोकावले, तर असे दिसते की,
यातून भरातील सामाजिक, अर्थिक,
भौगोलिक आणि सांस्कृतिक वास्तव
नजरेआड केले गेले आहे.

भारत हा शहरी नवमध्यवर्गाच्या
आकांक्षा पूर्ण करण्यार्थे देश नाही, तर तो
बहुसंख्य अल्पभूदरक, गरिब, ग्रामीण
आणि सामाजिकदृष्ट्या वर्चित घटकांचा
देश आहे. अशा देशात ह्याप्रशिक्षात्यहू
शिक्षणारोगांचे अनुकरण हे धोरणात्यक
दुर्भाग्य आहे.

सन २०११ च्या जनगणनेनुसार,
भारतातील एकूण लोकसंख्येपैकी सुमारे
६८.४% लोक ग्रामीण भागात राहतात,
तर ३१.६% लोक शहरी भागात
राहतात. याचा अर्थ असा की, भारतातील
बहुसंख्य जनता ग्रामीण भागात राहत
लाखे विद्यार्थी अजूनही दोन वेळ्ये
अन्न, पिण्याचे स्वच्छ पाणी, आणि
चांगली शाळा यासाठी संधर्ष करत
आहेत. अशा परिस्थितीत शासनाने
इन्व्या धोरणांतरं रुक्ती नवे शिक्षक
नेमले? किंतु सरकारी शाळा उंच्या
केळ्या? या प्रश्नांची उत्तरे शून्यावर येतेहा.

मराठी भाषेतील गुणवत्तावान शिक्षण
राबवण्याएवीची शासन इंजिनी शाळा सुरु
करत आहे. शिक्षणाचा उद्देश हा
मात्रभाषेतील सर्जनशील विचारांची
अभिवृक्षी आणि समज असावा की,
फक्त जागतिक बाजारात काम
ठरवली पाहिजे.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०
वास्तवाचे विशेषण :

शिक्षक भरती व कमतरता :

शिक्षक भरती व कमतरता : मार्च

२०२४ मध्ये अधिवेशनात लोकसभेत
उत्तर देताना शिक्षण मंत्री म्हणाले की,

देशात २०२३ अंखेर पर्वत ११.६

लाख शिक्षकांची पदे रिक्त असल्याचे

केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाने मान्य केले

आहे. आता तर २०२५ मध्ये १४

लाखांपेक्षा जास्त शिक्षकाचा जागा रिक्त

अहोत. त्याचा उत्तर कोणावराही टीका नसून आपल्या

मान्यान्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, परवडणाच्या होत्या आणि

गुणवत्तापूर्ण शिक्षण पुरवत होत्या.

त्या कावत आर्थिक परिस्थिती

हलाखीची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

व्यक्तिमत्त्व, अत्यंत

नव्यांची असली तरी, शाळा गवाच्या

जवळ होत्या, भारदत्त स्वीकृत

■ मंगळवार, दि. १, जुलै २०२५ ■

स्मार्ट प्रीपेड मीटरविरोधात आंदोलन

■ महाराष्ट्र प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ३० :

तदकालीन उपमुख्यमंत्री वडोजांवी विधासभा निवडणुकीपर्वी राज्यातील घरयुतीसह सामान्य ग्राहकांकडे स्मार्ट प्रीपेड मीटर लावणर नसल्याची घोषणा केली होती. परंतु मुख्यमंत्री पदाची सूत्रे विकारालावर मात्र जबरन ग्राहकांकडे स्मार्ट मीटरचे नाव टीओडी मीटर करून सकीने लावले जात आहे. हे मीटर लावल्यास उग्र आंदोलनाचा इशारा देत संतप्त विदर्भ राज्य आंदोलन समितीने सोमवारी हवेशी चौकात जारीदार निदर्शने केली. याचेवी मीटरचे पोस्टर जागण्यात आले.

आंदोलकांनी सांगितले की, अदानी, मोंटेकालो खासी उद्योगकांचे खिसे भरण्यासाठी सरकार जबरन ग्राहकांकडे हे महागडे मीटर बसवत आहे. हे मीटर खूप जास दराने खासगी कंपनीकडून लावण्याचे करार केले गेले असून लात्याचा बदल्यास सत्ताधार्यांना विविध पढूतीने लाभ मिळण्याची शक्यताती ही आंदोलकानी वर्तवली.

दरम्यान नागपूरसह विदर्भातील सर्वच जिल्हात महावितरणाच्या वीज ग्राहकांना पूर्व

सुचना न देता जबरजस्तीने स्मार्ट प्रीपेड मीटर बसवले जात आहे. या मंत्ररत्न ग्राहकांसोबतच विदर्भ राज्य आंदोलन समितीचा विरोध आहे.

दरम्यान हे मीटर लावण्यासाठी याचे नाव बदलन टीओडी (टाईम ऑफ डे) मीटर असे केले गेले आहे. विधानसभेत स्मार्ट प्रीपेड मीटर लावणर नसल्याची घोषणा असल्याने या मीटरचे वेगळे नामकरण केल्याचा

गुंतवणूक असून त्यांना आपला पैसा बसूल

करून घ्यायचा आहे. त्याकरिता महावितरण कंपनीवर नियंत्रण ठेवत व आंदोलकांच्या आणि वीज ग्राहकांचे लक्ष या बाजूने लागू नवे याकरिता वीज ग्राहकांना पूर्वसूचना न देता व विदाऊ कंपलीब्रेशन स्टीफिकेशन व ओके टेस्टींग रिपोर्ट नसलेले स्मार्ट प्रीपेड मीटर हळुळू बसविल्या जात असल्याचाही आंदोलनाचा आरोप आहे.

स्मार्ट मीटर रह करण्याचे नारे आंदोलकांनी सकाळी द्विरायटी चौक परिसरात गोळा होऊन स्मार्ट प्रीपेड मीटर रह करा, रह करा, वीज दरवाढ मारा घ्या, दिल्लीती आहे वीज स्वस्त, विदर्भातील जनता वीज दरवाढीने व्यवस्था असेही मुंदावाद असे नारे लावले. दरम्यान आंदोलकांना ग्राहकांकडे जारीबरजस्तीने जर प्रीपेड मीटर बसवले गेल्यास आम्ही डॅप केलेले प्रीपेड मीटर नष्ट करू.

प्रसंगी जेलमध्येही जाऊ असाही इशारा आंदोलकांकडून केला गेला. आंदोलनात विदर्भ राज्य आंदोलन समिती, समितीची युवा आचार्यांसह इतरही काही संघटनांचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

उमरेड विधानसभा मतदार संघाचे आमदार संजय मेश्राम यांच्या तालिका अध्यक्ष पदावरील निवडीने मतदासंघात उत्साह

मिळाला आहे, त्याच्या 6 महिन्याचा कार्यकालात केलेले काम पाहून विधानमंडळाने त्यांच्यावर मोठी जबाबदी सोपवली आहे.

विधीमंडळाचे पावसाळी अधिवेशन सुरु झाले आहे. विधानसभेचे सभापती गहुल नावेंकर यांनी विधानसभा अध्यक्षांची तालिका अध्यक्ष म्हणून 9 जांगीची निवडी निवडीने उमरेड मतदारसंघातील कार्यकलापांमध्ये आंदोलन वर्कर करण्यात आहे. पहिलांदाच महाराष्ट्र विधानसभेत असलील तालिका कार्यकलापांमध्ये आंदोलन वर्कर करण्यात आहे.

याचें इतेकच या तालिका अध्यक्षांनी अधिकार असतात. तालिका अध्यक्षांनी दिलेला अधिनियंत्रण अंतिम असतो व तो बद्धनकारक असतो. आमदार संजय मेश्राम यांच्या तालिका अध्यक्ष या पदावरील निवडीने उमरेड मतदारसंघातील कार्यकलापांमध्ये आंदोलन वर्कर करण्यात आहे. पहिलांदाच महाराष्ट्र विधानसभेत निवडी गेलेले आमदार संजय मेश्राम यांना तालिका अध्यक्षपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम निवडून आले आहेत. पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिलांदाच दिवारी विधिमंडळाकडून त्यांना बढती मिळाली असून विधानसभेच्या तालिका अधिकारी असंघपदावर संधी देण्यात आली आहे.

याचें आमदार संजय मेश्राम यांच्या माध्यमातून कॅम्पिंगचा एका आमदाराची वर्णनी लावण्यात आली आहे. उमरेड मतदारसंघातून 2024 मध्ये झालेल्या निवडणुकीत आमदार संजय मेश्राम न

